

NATALIA LL: OPUS MAGNUM

2012. január 19 – március 18. | Ernst Múzeum

Népszabadság, 2012. február 16.

Kiállítás Natalia LL Opus Magnuma az Ernst Múzeumban

A legszentebb, a legalantasabb

Csider István Zoltán

Kicsoda *Natalia LL*? Mert végül mégiscsak erről szól ez a kiállítás: az érdeklődő nagyközönséghez közelebb vinni ezt a művészt, s ezzel egy fiist alatt a lengyel konceptualizmust is, mert ugye dva bratanki – hogy akkor kiderüljön, ezt a zsanert is kézzel eszi az ember, ha tényleg éhes. Az Ernst Múzeumban jártunkkor talán már lejárt az ebéidő, csak erre tudunk abból következtetni, hogy lényegében egyedül bókászunk a termekben, és barátokztunk Natalia LL munkáival, ami nem igényelt túlzott fáradságot: igazán látványos művekről van szó. A bennünk élő sznob meg azt mondja, hogy a Pompidou Központ, a bonni Kunsthalle, a ljubljana Modern Művészeti Galéria vagy a Varsói Nemzeti Múzeum kurátorai nem tévedhetnek, vagy ha mégis, egyszerre és ekkorát nem. Számos egyéb hely mellett ugyanis ezek a neves kiállítóhelyek szenteltek termetet *Natalia Lach-Lachowicz* munkáinak, hogy akkor feloldjuk végre a névbéli rövidítést.

Az első budapesti életmű-kiállítás az Opus Magnum címet kapta, az Ernst Múzeum tereiben flangálva pedig kiderül, a főmű itt maga a test, az emberi test, takarja bár maszk, némi textil vagy éppen grafikai torzítás. Többnyire nem sok minden takarja egyébként, de nem csak a szimpla meztelenség indokolja, hogy a kiállítás kvázi korhatáros. A meztelenség nem újszerű, még kevésbé botrányos, nem szégyellni való, és valljuk be: ma már nem is különösebben eredeti rendszerszervező elem. Az már vi-

Natalia LL tárlatán a főmű az emberi test FORRÁS: MÚCSARNOK

szont, hogy nem instruktorként kreálunk művészpornót, no hát ez bátorságra vall. Sok egyéb mű mellett ott van például a *Natalia ist Sex* című fotósorozat, amelynek különlegességét nem az adja, hogy a kisméretű képekből úgy egyébként kirajzolódik a mű címe, hanem inkább az, hogy ha közel hajolunk, a fotográfákon keresztül betekintést nyerhetünk Natalia LL és férje, az ugyanelek koncept-

ualizmusban utazó *Andrzej Lachowicz* hálószobájába, amennyiben azt látjuk, hogy szeretkeznek, változatos pozitúrákat alkalmazva a kéjmámor elérésének érdekében.

Hát közi szépen.

Kiderül, a nemzetközi hírnevet tulajdonképpen utóbbi művének köszönheti Natalia LL: erre figyel fel először a neves kurátor, *Giannarlo Politi*, aztán meg ment min-

den magától, a művész nő szemé-lyes intimitása a nagyobb galériákba is betette necharisnyás vagy éppen meztellábát. Habár nem változott pornóvá, élvezeti cikk lett, amit a voyeur lényegében gátlástalanul élvezhet. És hogy miből tudom, hogy nem lett pornóvá? A pornográfia fő célja az érzéki izgalom felkeltése kell hogy legyen, itt pedig erről nincs szó. Az Opus Magnumon a legszentebb hús, a test a leghétköznapi, sőt legalantasabb tárgy, esz-köz is. Egyszerre sok minden: feltárni-, megmutatnivaló, használható, eldobható valami, amit nekünk rendelt a genetika. Egyvalami azonban biztosan nem: szégyellni- vagy takargatnivaló. Egyszerre mélyen intim dolog – miképpen arra az *Intim* fotográfiai című, külön kis termecskét kapó fotókompozíció és videóinstalláció utal, a finom vonalak, formák, a bőrtextúra a szárszálak feltérképezésével – és egyszerre nyilvánosságért kiáltó, mint szinte az összes többi munka esetében.

A legtöbb kérdést a tudósítóban a *Fogyasztói művészet* című, sok darab-ból álló kompozíció veti fel. Az orális fixációra rájátszó fotókon szőke lány arca látható, a szájában, a szája körül, így-úgy: banán. Más képeken pedig egyéb élelmiszerek, kolbász például vagy ropi, és lelepleződünk: fallikus szimbólumnak látjuk mind. Ahogy el tudjuk képzelni azt is, a sorozatba tartozó videóinstalláción mi lehet az a fehér folyadék, amit a mosolygó, engedelmet: kacér tekintetű lány izelget vagy kavargat egy táblán. Pedig lehet, hogy csak nagyon éhes, szereti a banánt, lehet, hogy csak ennyire bizalmas viszony fűzi a 2,8-as tejhez.

Ez feminista gesztus, ami tényleg elgondolkodtató, és nemcsak min-ket, de a kereskedelmi alapokon működő, profitorientált, a remélt nyereségért mindenben átgázolni hajlandó, a megrendelő elvárásait különösebb gátlás nélkül kiszolgáló reklámpiac, ezen keresztül a komplett fogyasztói társadalmat is leleplezi. Hányszor próbálnak nekünk (fél-)csupasz női testekkel eladni egy szolgáltatást, terméket? Ez különben duplán meg-alázó a cég részéről: nemcsak puszt-a tárggyá alacsonyítja a nőt azért, hogy minél nagyobb előnyre tegyen szert a versenyben, vagyis hogy por-tékája kelendőbb legyen a többiekénél, de eleve le is mond a női fogyasztókról, akiknek a nyáleválasz-tása nem okvetlenül a nagy mellek-re vagy a tangára indul be. Legalább-is ha autóról, villanyyszerelésről vagy kárpitozásról, esetleg hamburgerről van szó. Fontos üzenet ez, még ha nem is túl eredeti.

Natalia LL március 18-ig látható kiállítása férfiaknak szól nőkről. Vagy nőknek szól nőkről. Mindkét állításra találnánk érveket bőven. Az Ernstben járkálva mégis az a gondolat a leg-erősebb, látva egy csomó beállított, a művészt ilyen-olyan felszerelésekben mutató képet, hogy a tárlat minden-kinek szól, Natalia LL-ről. Vagy saját magának szól saját magáról. Néhány jól feltett kérdés, arcon vágóan jó öt-let (a konceptualizmus ugyanis nem egyértelműen a megvalósult műről, inkább az écáról szól) mellett nagy rakás (öncélúnak érzett) exhibicio-nizmus és „kevesebb több lett volna” érzés – ez az Opus Magnum. A cikk elején feltett kérdésre mindenesetre hatásos választ kaptunk.

INTERJÚ

(bár az illusztrációkra helyezett autók itt is egytől egyig felső kategóriások voltak). Egy biztos: ezek egyike sem foglalkozott megtérüléssel, innovatív szerkezetekkel, környezetbarát építőanyagokkal vagy épületenergetikai kérdésekkel, pláne nem a kortárs szociális fókuszú építészeti alaprajzi, közönség szervezési vagy esztétikai megfontolásaival.

A két héttel ezelőtti döntés azonban mindezt idézőjelbe teszi: a végleges tervek készítő Kvadrum Építész Kft. munkáját nem kötik az ötletpályázat eredményei – bár iránymutatóként vagy ötletforrásként felhasználhatják őket. A harmadik fázis zártkörű, meghívásos pályázati lebonyolítását tette lehetővé a Belügyminisztérium kiváló trükkje: a tervezési díjak közbeszerzési összeghatár (25 millió forint) alá csökkentése. Kiemelt nemzeti beruházás ide vagy oda, a magyarázat szerint csupán típustervekről van szó: a házak terveit többféle szerkezeti változatban is el kell készíteni, hogy a kivitelezés összehangolhatóvá váljon a közben beinduló közmunkaprogrammal.

A szakmai program-adás erőfeszítését szemmel láthatóan bármikor érvénytelenítheti a rögtönzés és voluntarizmust kombináló döntéshozói gondolkodás. Itt azonban nem a Nemzeti Színház tíz évvel ezelőtti bohózatáról van szó – bár a szakmával ma is pontosan ugyanúgy mossák fel a padlót, mint akkor –, hanem válságban levő társadalmi csoportok életéről és ezen keresztül a magyar vidék jövőjéről. Egy komolyan vehető programhoz olyan munkára lenne szükség, amely nem kizárólag ágazati szempontokat vagy rövid távú politikai megfontolásokat képes figyelembe venni akkor, amikor jelentős társadalmi csoportok alapvető életkörülményeiről van szó. Ha ezt nem alapozzák meg az érintett szakmai szervezettek, egyetemek és cégek kutatással, innovációval, közös kezdeményezésekkel, akkor csodálkozni sem lehet azon, ha alig van befolyásuk arra, hogy mi történik a magyar településekkkel.

Szemerey Samu

A cikk a *Kortárs Építészeti Központ (KÉK)* és a *Narancs* közti együttműködésben, az *NKA támogatásával* jött létre.

„Sosem volt céloom a sokkolás”

Natalia LL vizuális művész

Az 1937-ben született lengyel konceptualista művésznak az Ernst Múzeumban nyílt nagyszabású életmű-kiállítás. A megnyitó után beszélgettünk vele.

Magyar Narancs: Pályája eleje óta harcos feminista művészként definiálják.

Natalia LL: A 70-es években figyeltek fel rám az erre fogékony kritikusok, mert a feminista művészetre jellemző elemeket találtak munkáimban, sőt a műveim mintegy vizuális kliséként foglalták össze a feminizmust. Számomra azonban alkotásaimnak nincsen köze a női jogokhoz vagy azok kivívásához. Ezeket a jogokat a nők addigra már megszerezték. A 60-as, 70-es években inkább a női művészet térnyerése volt aktuális kérdés, mert a múzeumokban a férfiak domináltak, a női művészet pedig ekkor kezdte el keresgélni útját a kiállítótermekbe. Ennek a folyamatnak voltam részese én is.

MN: Művei provokálják a „férfitekintetet”: egyszerre mutatják fel a szexualitást és a testet jég hidegen, kiszolgáltatott mivoltában és erotikus, sőt pornográf módon.

NLL: A body artban a test használata nem a vágykeltés alapul, a testet médiumként, kifejezési eszközként használjuk. Persze mindig lesznek olyan befogadók, akik ezt csak pornográfiként értelmezik. Nekem azonban nem ez a célom, és nem is tudok vele mit kezdeni, ha a munkáim valaki számára kizárólag a vágykeltés szintjén hatnak. Amikor cenzúráztak, annak nem a politikum, hanem az erotika volt az oka. Akkoriban ez nagyon botránkkeltő volt. (És valahol ma is az, lásd a *Magyar Nemzet* Le a „kortárskodó” pornóval! című kritikáját a kiállításról – a szerk.)

MN: Művei hatásmechanizmusában fontos a megbotránkoztatás?

NLL: Sosem volt céloom a sokkolás. Szerintem teljesen természetes dolgot művelek. Az erotika hihetetlen fontos az emberek életében,

az emberiség történetében. Platón nézetét vallom, miszerint régen egyik voltunk, aztán különvált férfi és nő. És ez a kettészakadt egység csak a közösüléssel állhat újra helyre – amely aktus egyébként annak a módja is, hogy

INTERJÚ + KRITIKA

új emberi élet fogadjon meg. Az erotika minden korszakomban meghatározó: néha tragikusabb felhangokkal, de mindig jelen volt. Fiatalkoromban erős vitalitás jellemezte a műveimet, hittem a mindent éltető erőben. A nehezebb korszakokban aztán más témák kezdtek el foglalkoztatni. Amikor megbetegedtem, amikor a testem megváltozott, új vízióim lettek.

MN: A 97-es lengyel árvíz után írta: „A művészet olyan, mint a

szeretet, csak ez a fontos, csak ez élhet túl”, és ez „véd meg az árvíztől, a semmibe való belefulladástól”.

NLL: A művészet szabadság. A művésszel bármi történhet, mivel már szabaddá vált a művészete által.

MN: Mintha a művészetről alkotott képe a vallásos hithez hasonlítana.

NLL: Igen, minden művész este- ni szikrának köszönheti azt a vala-

mit, amittől alkotni képes. Ezt nem lehet megtanulni. A művész kiválasztott személy, nagy érzékenységgel és rendkívül intenzív belső étellel. Nem kell híresnek lenni vagy sok pénzt keresni ahhoz, hogy az ember művész legyen – egyszerűen csak az alkotás kényszere szükséges. Ez a lehetősége a művésznek egy diktatúrában is megvan. Mert az ember magában is alkothat, így is elérhető a szabadság.

MN: A tiltás lehet inspiráló?

NLL: Nem hinném. A totalitárius rendszerekben a túlélés a lényeg. A nehéz időszakokban az a fontos, hogy legyen alkotói terve a művésznek, amit véghez is visz, és ezáltal kihúzza valahogy. A kommunizmus idején erősen cenzúrázva voltam, de túléltem ezt a korszakot is, és mára szerencsére bárhol ki lehet állítani minden munkámat.

Kristóf Borbála

Kiállítás

A fogyasztói művészet időtlensége

Natalia LL: Opus Magnum

■ Ritkamód intenzív reakciók az elmúlt évtizedek művészeti történéseire, mindig egyértelmű kapcsolódások, és mindig eredeti megnyilvánulások jellemzik Natalia LL műveit. Érzékeny válogatás került az Ernst Múzeumba (*a kurátor maga a művész – a szerk.*), mely úgy állítja elénk a Natalia által vizsgált problémakört, hogy megértéséhez nem kell feltétlenül ismernünk a neoavantgárd művészetet, hanem szimplán belehelyezkedhetünk egy látásmódba. És bár a képek keletkezési dátuma olykor évtizedekkel korábbi, ezt a látásmódot a kiállítás anyagát nézve nem is érezzük a jelentől távolinak, sőt, az egész életmű teljesen időtlennek és örökké aktuálisnak tűnik.

Persze a történetiségből kiszakítva bizonyos művek csak magányos játékok: ilyen helyzetbe kerül a hatvanas-hetvenes évek strukturalizmusa és szemiotikamániája nélkül a nyitómű, melyben a művész saját nevének betűiből kreál újabb szavakat (a hét faktoriálisát), melyeket egymás mellé ír több printen. Még

Fotó: Ernst Múzeum

izgalmasabb eset a *NATALIA IST SEX* (1974), melyben a három szóból álló felirat betűi fotókból állnak össze, melyek a vezérmotívum különféle pillanatait és pozícióit ábrázolják. Egy önálló nyelv születik a képek formáiból, reflektálva a betűk alapformáira és az abban betöltött helyzetre. Szextipográfia, mondhatnánk felületesen, azon-

ban itt a szöveg-kép fúzióknak egy technicista – és egyúttal mágikus, az alapjelentéseket többszörösen fölülrő, majd újra kifejező – megoldását találjuk. Szöveg-betű-képfotó-szín-betű-szöveg: így haladhat figyelmünk egy ismeretlen dimenzióban. Natalia LL egységet teremt az érzéki, az intuitív és a kombinatív között.

A korai művek másik fontos csapata a *Fogyasztói művészet* címet viseli, melyeknek társadalomkritikai jellege most talán aktuálisabb, mint amikor készültek (1972–74). Akkor – a pop-art és Warhol lázában – a triviális tartalom, a monoton ritmika kitüntetett pozícióba állítása valamifajta bujkáló transzcendenciát is sejtethetett, az alkotások mintegy önmaguk maszkjai is lehettek. A fotókon és filmekben egyébként egy banánnevő nőt látunk sorozatba kombinálva, ahogy a banánt eszegeti, illetve „játszik vele”. Ennek folytatása a *Poszt-fogyasztói művészet* sorozata, melyben a modell szája körül már csak valamiféle nedv látható, utalva a „bevégeztetésre”. Ez helyezi az életművön belül az időtlen érzéki és propagandaszériát ironikus-dramai kontextusba.

A warholi világ, a „fogyasztói” dimenzió kiterjesztése, a szexualitás termékként való megjelenítése, az elidegenedés ügyein nem fog az idő.

Hogy a jelen felé haladjunk, a kiállítás nagy egységeiben (egy rövid átvetető után) a következő Wagner és az ő érzelmi-érzéki kettőssége. A testben rejtőző megújulást a művész Odin mindig megfiatalodó alakján demonstrálja. Az eddig nagy becsben tartott banán is pórul jár: az *Istenek alkonyának* hangjaira egy kard döfi át, majd ritmikusan csuszatolódik benne. A monitor körül egy halom kála – a virág a szépség szimbóluma, hatalmas falloszbibével. Szóval itt fordul a kocka, a nő mindent legyőz.

- jerovert -

Ernst Múzeum, nyitva március 18-ig

Szívből jövő hardcore

gyakran jelennek meg nőművészeti kiállításokon, illetve feminista kontextusban, bár ő elhatárolódik ettől az olvasattól, nem vallja magát harcos feministának. Pályájának kora hetvenes évekbeli indulása viszont egybeesett a feminizmus első hullámával, alkotásai nagyrészt a kívülről meghatározott nemi identitással foglalkoznak, tehát ez az értelmezés megkerülhetetlen, különösen egy életmű-kiállítás vonatkozásában.

ezek olvasatában tekinteni Natalia LL képeinek modelleire, akik a hiánygazdaságban ábrándoztak a fogyasztói társadalomról. Bár nő állt a kamera másik oldalán is, az ábrázolások mégis a férfidominanciájú társadalom beidegződéseit tükrözik, az azt meghatározó férfitekintet

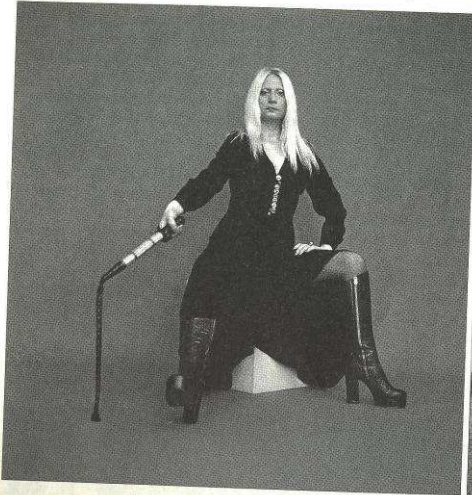
a melék és a gravitáció témaköréből, s mindezeket egy pulzáló orchidea (Mobile Flower) koronázza meg. Mapplethorpe sem oldhatta volna meg szebben.

Natalia LL saját szemszögéből mutatja be testét, nemritkán éppen szeretkezés közben (Natalia Ist Sex,

Lennon és Yoko Ono Bed-in (1969) performanszának párdarabját?

A kiállítás kitűnő példája annak, mennyire meghatározó egyes művek esetében a kontextus. Az Ernst Múzeum nem helyezi kontextusba az életművet, azaz nem irányítja az olvasatot. Ez rendben is van, de

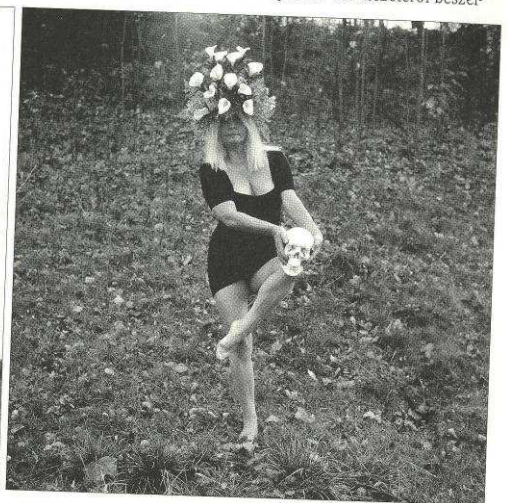
Az utóbbi évtizedekben készült performatív fotó- és videomunkák (A félelem erotikája, Brünhilda, Odin) arról tanúskodnak, hogy Natalia LL számára az identitás megfogalmazásának helye még mindig a test. A korosodó nő groteszk teste azonban már nem a férfitekintetet kiszolgáló attitűdöt képviseli, hanem az idealizált női szépségremér csapást, a gázlarcok, szörmek és egyéb, fetisisztának is értelmezhető kellékek pedig a vágy manipulatív természetéről beszél.

Natalia LL: Bársony terror I., 1970
színes pigmentnyomat, a művész tulajdona

Natalia LL: Művi fotográfia, 1975
színes fotó, a művész tulajdona

Natalia LL: Brünhilda II., 1993
színes pigmentnyomat, videoinstalláció, a művész tulajdona

Munkáinak elsődleges médiuma a test, legtöbb esetben a művész teste, márpedig a test művészeti kontextusban a politikai és társadalmi viselkedésminták metaforája. Fogyasztói művészet című sorozatában (1972–1975) fiatal nők tekintenek a kamerába, miközben kejes élvezettel és fallikus áthallásokkal banánt (kolbászt, ropit, egyebet) fogyasztanak. A kontextualizálás mindig új színben tünteti fel a műveket, ezért nem érdektelen figyelembe venni a korabeli párhuzamokat – elsőként a pop art reflexióit a megcsömörött fogyasztói társadalomra –, és

(male gaze) nézőpontjából születtek, és az abból fakadó elvárásoknak tartanak tükröt.

A korai feministák felléptek az ellen, hogy a nők kívülről meghatározott identitása szabja meg társadalmi szerepüket. Ezzel szemben saját testi tapasztalataikat mutatták fel, próbálták kivonni a női testet a férfiautoritás alól, s Natalia LL is így tesz. Az Ernst Múzeum videoterében három filmet láthatunk az életmű elejéről: egy Ana Mendieta munkáira emlékeztető performanszdokumentumot, amelyben test és táj összeér, egy egyszerű komikus és érzéki testtapasztalást

(1974). Ezeknél a fotóknál, illetve videóknál „szerzőtársa” egyben a férje is. Ezt a részletet a kiállításon és a katalógusokban nem mulasztják el közölni, de miért olyan fontos ez az információ? Az autobiografikus mozzanatot emeli ki? Vagy arra késztet, hogy ismét a kor kontextusába helyezze érzékeljük: nem a „rotahadó” kapitalizmusban vagyunk, ahol akkortájt a vietnami háború és a szexuális forradalom zajlott, hanem a domináns katolikus Lengyelországban? Esetleg értelmezhetjük úgy, mint a „Make love not war” szlogent útjára indító John

azért a fiatalabb generáció számára (és lassan már ők vannak többen), amelynek tagjai többé-kevésbé a nyugat-európai művészeti szcéna történéseivel is tisztában vannak, bizonyára jól jönne némi háttér-információ arról, hogy az 1970-es években ez korántsem volt így – bár Natalia LL tárlatát nézve akár ezt a következtetést is levonhatnánk. Az sem érdektelen, hogy a privát, pontosabban az intim szféra mennyire mást jelent ma, a Big Brother-5 korában, és mint jelentett egy – az intim szférát leszámítva – minden szegmensében kontrollált, „duha” diktatúrában.

nek. Mindemellét láthatóvá teszük a nőt egy olyan életkorban, amelyben szinte láthatatlan, a médiából egyre inkább kiszorul, vagy csak bizonyos szerepekben jelenik meg. Mert amíg például Mick Jaggerről nem a „nagyapapaszág” jut eszünkbe, addig korosztálya most is aktív női szereplőinek teljesítményét a nagymamaszerep függvényében, illetve „korukhoz képest” értelmezzük – azokat a társadalmi sztereotípiákat megerősítve, amelyek lebontásáért Natalia LL a mai napig harcol. (Megtéríthető március 18-ia.)

AJÁNLÓ

Összeállította: Rudoif Anica

Natalia LL: Koponya, 1995

Opus Magnum - Korlátozás. Territórium. Meghatározás.

NATALIA LL ÉLETMŰ-KIÁLLÍTÁSA

■ Ernst Múzeum, 2012. március 18-ig

Natalia LL-nek, aki kétségkívül az egyik legérdekesebb és legkülönlegesebb lengyel művész, ez az első olyan átfogó kiállítása, ahol a korai és az utóbbi évek alkotásait is bemutatják. Közülük felszáz mű, köztük nagyméretű munkák, installációk, filmek foglalják össze eddigi életművét.

Kiállítása a létezés magán, közösségi és földrajzi határainak problémáit érinti, aminek része az intimitás tere is. Natalia LL számára a művészet az egyetlen olyan tevékenység, ami szembezállhat a (le)pusztulással és a hétköznapi depressziójával, a már-már elviselhetetlennek tűnő félelmekkel. A művészet a remény arra, hogy az életnek van értelme.

A fotóval, festéssel, rajzzal, performansz- és videóművészettel foglalkozó Natalia LL (Natalia Lach-Lachowicz) 1963-ban végzett a Wrocław-i Állami Képzőművészeti Főiskolán. 1975 óta számos, a nemzetközi feminista mozgalom által szervezett konferencián, szimpóziumon és kiállításon vett részt. 2004 óta a Poznani Képzőművészeti Akadémia vendégelőadója.

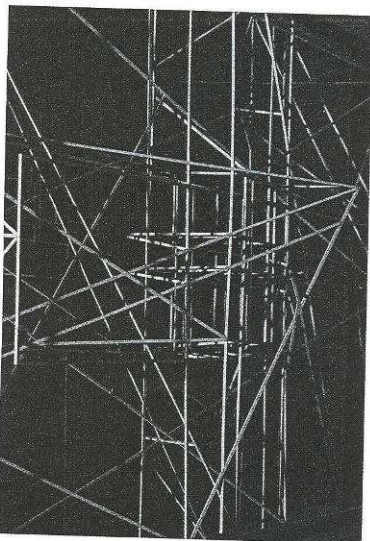
A kép tere

MEGYIK JÁNOS KIÁLLÍTÁSA

■ LUMŰ, 2012. március 9–június 10.

Megyik János festészet-szobrászat-építészet határterületén definiálható munkásságának középpontjában a táblakép struktúrájának a modellezése áll. A művész kísérletezései során olyan térbeliséget vet fel, ami az építészetnek és a szobrászatnak is a sajátja. Életmű-kiállítása azt a kérdést helyezi középpontba, hogy az ő világában hogyan valósul meg a táblakép mint térbeli modell és mint háromdimenziós tárgy. A nagyszabású tárlat Megyik munkásságát festményei, rajzai, pálcikakonstrukciói, fotogramjai és legutóbbi korszakának acéllemezei, illetve építészeti működése alapján kívánja megidézni, az 50-es évek végétől napjainkig született műveiből válogatva.

Megyik János 1956-ban, tizennyolc évesen hagyta el Magyarországot. Festőnek tanult a bécsi Képzőművészeti Akadémián, és több mint negyven évig főként Bécsben élt. Munkácsy- és Kossuth-díjas művész, a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia tagja, akinek művei számos hazai és külföldi köz- és magángyűjteményben megtalálhatók.

Megyik János: Santa Maria Novella, 1981–1982

Határesetek

POLGÁR CSABA KIÁLLÍTÁSA

■ Szombathelyi Képtár, 2012. február 2–március 10.

Polgár Csaba nagyméretű vásznait a felszabadultság, a könnyedség hatja át. Szabad festészet ez, nemcsak azért, mert kiszabadult a képerkeret határai közül, de azért is, mert azokat a kötöttségeket is levetette magáról, amelyeket a grand art és a mesterség, az iparművészet kapcsolatáról való gondolkodás hagyományos kategóriái, a műfajok kánonja, a szüntelen előrehaladás igénye teremtett meg. Polgár Csaba szabadvásznas festményeinek az előzményeit keresve a 40-50-es évek amerikai akciófestészetének eredményeit, elsősorban Pollock munkásságát éppen úgy említenünk kell, mint a 60-70-es évek kísérleti textiljének megtermékenyítő hatását, a minta, Laufer munkájának véletlenszerű részleteket sem nélkülöző eredményeit, a fotó, a papírművészet kínálta lehetőségeket.

Polgár Csaba 1942-ben született Budapesten. Tanulmányait a Magyar Iparművészeti Főiskolán végezte, ahol 1970-től tanított is. 2008-tól a Nyugat-Magyarországi Egyetem tanára.

Polgár Csaba: Zöld szemű nyár, 2000

